

ВІТРАЖІ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ

Комолова А.А., студ. гр. А-170

Науковий керівник – Герасімова Д.Л., доцент (кафедра Образотворчого мистецтва, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. Аналізуються основні засади організації архітектурного проектування інтер'єрів з використанням вітражів. Розглядаються приклади рішень організації простору, підбір меблів та аксесуарів, а також прийоми створення глибини. Описуються нові матеріали та технології, що застосовуються у сучасному дизайні, та підкреслюється популярність вітражів серед любителів елегантних та функціональних інтер'єрів. В даній статті представлені різні технології виготовлення, функціональні та естетичні переваги, а також надихаючий вибір застосувань кольорового скла в сучасних будівлях.

Завдання – визначити головні функціональні та стилістичні прийоми в оформленні житлових інтер'єрів за допомогою вітражів; надати уявлення про використання вітражів у різних стилях інтер'єру житлових приміщень.

Актуальність дослідження. Хибно вважати, що вітражі залишилися у минулому. Використовувати їх сьогодні актуально, оскільки це чудовий спосіб надати приміщенню особливий характер та унікальність. Техніка вітражів може слугувати засобом додавання кольорів, текстури та цікавих світлових ефектів в інтер'єрі. Крім того, сучасні технології дозволяють створювати вітражі більш міцними та довговічними, що робить їх привабливим варіантом для декору як вдома, так і в комерційних приміщеннях.

Стан проблеми. Вітражі вже багато століть зачаровують і викликають сильні емоції у всіх, хто їх бачить. Більшість своєї історії вітражі не були доступні для інтер'єрів звичайних людей і завжди були показником найвищого статусу і достатку. Зараз часи змінилися, і те, що раніше було неможливо, перетворилося на реальність. Проблема полягає в тому, що сучасні люди недооцінюють універсальність вітражів і не знають як вписувати їх у простір.

Вступ. Кожен мріє про затишний інтер'єр будинку і прагне зробити його комфортним для життя, тому особлива увага приділяється оздобленню простору навколишнього оточення людини. Зазвичай в приміщеннях є елементи, які вирізняються з інтер'єру, доповнюючи його загальний вигляд. Таким акцентом, який пронизує кімнату особливим шармом може слугувати вітраж. Сьогодні вітражні картини гарно вписуються в дизайн кімнати, надаючи їй аристократичності й оригінальності. Кольорове скло є однією з найдавніших форм мистецтва. Його походження сягає VII століття, коли вітражі почали прикрашати церкви, кафедри та монастирі. Складна робота зі склом досягла максимального розквіту в монументальних будівлях готичного періоду, що призвело до гігантських, вишуканих вікон з надзвичайно складними фігурами, візерунками та геометрією. Однак минули ті часи, коли це було виключно для старовинних споруд. Поряд з інноваційними методами виробництва та новими технологіями, кольорове скло повернулося в сучасну архітектуру, покращуючи безліч будівель своїми сміливими, живими відтінками.

Стилі вітражів. Вітраж – один з найефективніших виразних засобів в інтер'єрі. За декоративністю з ним не може зрівнятися жоден оздоблювальний матеріал. Вітраж в архітектурі використовується для того, щоб правильно поставити акценти, підкреслити основний задум споруди, її стиль. Дуже важливо правильно підібрати не лише колірну гаму, а й стиль вітража. Більшість вітражів можна поділити на кілька стильових категорій [1].

Класичний стиль (рис. 1). Малюнок повинен бути симетричним – це можуть бути геометричні візерунки або ж квіткові мотиви. Основна колірна гама скла – темні кольори і теплі пастельні тони. Це ідеальне рішення для оформлення віконного або дверного проїому, міжкімнатної перегородки, дверей шафи-купе. Класичні вітражі унікальні, створюються за індивідуальним ескізом, роботи проводяться вручну.

Готичний стиль вітража (рис. 2). Релігійність – основна тематика готичних вітражів. Характерні кольори: синій, золотий, зелений, фіолетовий, червоний. Заворожуюче-таємничу атмосферу середньовіччя створюють свинцеві рами і пурпурове скло. У готичних вітражах застосовується ще така тематика, як зображення побутових сцен: лицарі, королі, праця ремісників, міське і сільське життя і, звичайно ж, міфологічні герої – єдинороги, дракони. Наприклад, такий вітраж підійде для прикраси яскравих меблів, які виконані з природних матеріалів (червоне дерево, оксамит або шкіра). Тільки треба враховувати кілька нюансів: по-перше, не можна готику використовувати в маленьких вітражних стеклах – як слід зображення не розглянути, зате загальний вигляд буде занадто темним та похмурим; по-друге, особливо красиво таке скло виглядає в арочних віконних отворах; по-третє, готику не використовують у стельових чи настінних панно – вони досить «важкі» та похмурі.

Вітражі епохи Модерн (рис. 3). В основі цього вітража лежить морська тема стилю. Всі лінії на вітражі окреслюють морську хвилю. Вітражу в стилі модерн характерні не чисті фарби, а півтони. Плавні і складні лінії, неабиякі контури решіток. Для даного вітража характерні приглушені тони, бліді відтінки, темне і пастельне скло. Вітражі в стилі модерн – талановитий художній витвір. Вони найменш вибагливі з усіх стилів вітражів до інтер'єру, оскільки підходять до будь-якого інтер'єру. Але варто відзначити особливо гармонійно цей вітраж виглядає в інтер'єрі хай-тек (ультрасучасному дизайні).

Рис. 1. Класичний

Рис. 2. Готичний

Рис. 3. Модерн

Абстрактний вітраж (рис. 4) будується на візуальних концепціях, колірних поєднаннях і основ сприйняття. Геометричні фігури, їх компоновка характерні для вітража даного стилю. Наповнити будинок саявом, оптимізмом і радістю допоможе абстрактний вітраж. Даний тип ніколи не набридає через незрозумілу композицію і завжди «радує око».

Античний стиль (рис. 5). Мінімалізм – сприятливий інтер'єр для даного стилю вітражного мистецтва, оскільки деталей на них неймовірно багато. Сюжети – малюнки грецьких амфор, античні мозаїки. Крім кольорового скла в античних вітражах застосовують метал, перламутр, керамічні елементи, слюду. Даний вітраж не підходить для віконних отворів через те, що окремі елементи дуже маленькі за розміром. Міжкімнатні двері, стінові прорізи – це відмінне місце для античного вітража. Наприклад, повісити вітражне панно на стіну і встановити за ним підсвічування, тоді він перетвориться в картину, яка зсередини оживе і гратиме променистим світлом, створюючи чарівну атмосферу затишку у домі.

Візантійський вітраж (рис. 6). На відміну від античного, візантійський стиль – це не мозаїка, а розпис по склу. У даному стилі використовують як кольорове, так і безбарвне скло, завдяки якому художники домагаються ефекту легкості, «відсутності» фону, всі елементи вітража знаходяться ніби «над площиною». Це поєднання розпису на склі та класичного вітража. У даному стилі відсутні будь-які обрамлення для уникнення ефекту важкості. Ці вітражі хороше рішення для вікон, вони пропускають багато світла.

Авангардні вітражі (постмодернізм) (рис. 7). Вітражу авангарду, характерна відсутність класики в техніці виготовлення. Тут мають на увазі новаторські ідеї в процесі створення і виготовлення вітража. Фрагменти з'єднують пластиком, свинцем або сталлю. Візерунок отримують шляхом витравлення на склі плавиковою кислотою або гравіюванням. Вітражі даного стилю бувають багатшаровими, об'ємними, з тривимірними деталями. Багато вітражів роблять з монолітного скла і працюють над ним за допомогою фарб, що

спікаються. Для ефектного результату просторової перспективи та об'єму, практикується використання градієнтних забарвлень окремих стекол. Спеціальні обробки дозволяють зробити скло вітража матовим, шорстким, сяючим, глянцевим або ж, і зовсім надати йому ефект «хамелеон». Будь-яке приміщення з таким вітражем виглядатиме неабияк модно.

Рис. 4. Абстрактний Рис. 5. Античний Рис. 6. Візантійський Рис. 7. Авангардний

Вітражі в сучасному інтер'єрі. Поглянувши під новим кутом на цей яскравий декоративний елемент, можна сміливо застосовувати вітражі в сучасних проектах, збагативши спокійний інтер'єр мальовничими полотнами художнього скла [2].

1. Поворотні модульні перегородки. Візуальне зонування об'єднаного багатофункціонального простору – завдання, яке часто необхідно вирішувати у сучасних інтер'єрах. Ефектним та незвичайним рішенням стане низка вітражних модулів з поворотним механізмом, що дозволяє регулювати ступінь прозорості конструкції та ізольованості окремих зон. Тематику та колірну гаму вітражних вставок можна вибирати у поєднанні із загальною концепцією та колірною палітрою інтер'єру (рис. 8).

2. Вітражна картина. Ефектною альтернативою традиційній картині в інтер'єрі стане вітражне панно в рамі з вбудованим підсвічуванням. Яскраве фактурне полотно стане композиційним центром інтер'єру, а приховане підсвічування дозволить картині виконувати функцію настінного світильника з приглушеним м'яким світлом (рис. 9).

3. Пейзажні перегородки та двері. Легка світлопроникна перегородка чи двері з художнього скла дозволять розмежувати простір, зберігши при цьому природне освітлення в приміщеннях, відгороджених від вікон: холах, ванних тощо. Природні пейзажні зображення додадуть простору глибини та наповнять інтер'єр атмосферою величного спокою (рис. 10).

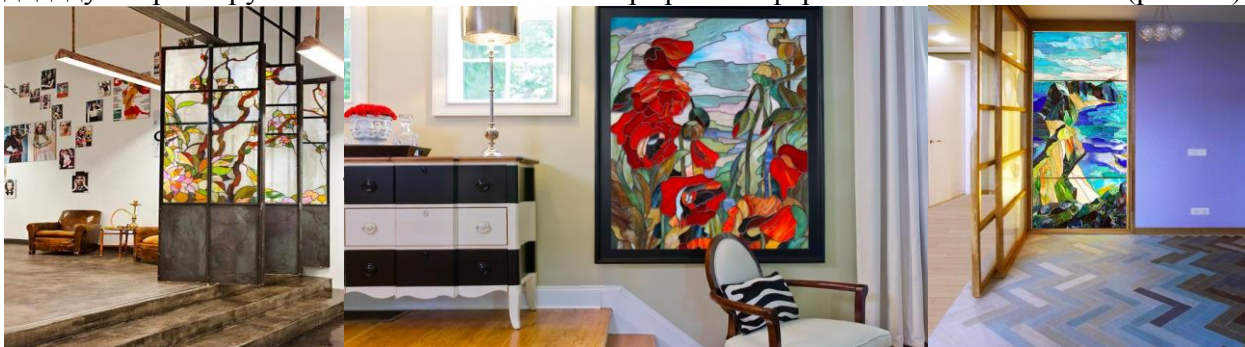

Рис. 8. Перегородка

Рис. 9. Картина

Рис. 10. Пейзажні двері

4. Настінне панно з куванням. Незвичайним декоративним прийомом в оформленні стін стане поєднання вітражних панно з об'ємними кованими елементами. Орнаментальне ажурне кування підтримує витонченість та легкість художніх вітражів. Така композиція надасть сучасному інтер'єру своєрідного індивідуального звучання (рис. 11).

5. Декоративні вставки у стінові та стельові панелі. Цікавим рішенням стануть вітражні модулі, які вбудовані в дерев'яні панелі. Вбудоване підсвічування створить затишну м'яку атмосферу, а хитромудрі вітражні композиції стануть контрастним доповненням до лаконічних сучасних дерев'яних панелей.

Рис. 11. Панно з куванням

Рис. 12. Вставки у стінові та стельові панелі

Захоплюючись темою вітражів, автором статті було вирішено відтворити свій погляд на вписання кольорового скла в інтер'єрі зимового саду з вітражами Альфонса Мухи (рис. 13).

Рис. 13. Робота автора. Зимовий сад

Користь. Вітраж забезпечує функціональні та естетичні переваги, що пояснює його повернення як сучасного тренду дизайну. З одного боку, кольорове скло забезпечує більшу приватність, ніж традиційне прозоре, зменшує блиск, поглинає тепло і може блокувати шкідливі УФ-промені, що забезпечує більшу енергоефективність. Наприклад, кольорові міжшари PVB можуть ослаблювати УФ-промені на 99%, зменшуючи рахунки за опалення на значну суму і захищаючи меблі від пошкоджень. Усе це при збереженні вбудованих переваг скла, таких як прозорість, стійкість до погодних умов та здатність до прийняття складних форм. З іншого боку, естетична цінність матеріалу є досить очевидною. Як універсальна форма мистецтва, вітраж дозволяє світлу проникати в простір через чудові відтінки кольору, створюючи привабливі тіні та цікаві візерунки, які надають унікальної палітри будь-якому простору. Зі збалансованою кількістю кольору (занадто багато може бути перевантаженням), скло може створювати грайливі, динамічні середовища, які, за результатами дослідження вчених, підвищують настрій людей та викликають емоційні реакції, часто викликаючи почуття радості, спокою або енергії. Це може прикрасити навіть найпростіші простори, підсилюючи їх дизайн та архітектуру яскравими відтінками [3].

Висновки. Творчих можливостей, які надає вітраж, безліч: від простих комбінацій для мінімалістичних просторів до вражаючих і складних виставок для більш виразних дизайнерських заяв. Його також можна використовувати в широкому спектрі архітектурних застосувань, включаючи вікна, балюстради, перегородки та фасади, які роблять вражаючий (і кольоровий) вигляд простору.

Література:

1. Все про вітражі. "Скульптор", творча майстерня. Україна. Київ. 2024 <https://sculptoru.com/uk/blog/15-vse-pro-vitrazhi/>
2. Colourful ideas for how to use stained glass in modern homes. Phoebe Frangoul. 2022 <https://www.elledecoration.co.uk/decorating/g40894629/stained-glass-modern/>
3. Using Colored Glass to Enhance Design: 20 Contemporary Examples. Valeria Montjoy. 2022 <https://www.archdaily.com/988245/using-colored-glass-to-enhance-design-20-contemporary-examples>